

הפעם לא מתפשרים: הציפייה אינה ל"תמונת ניצחון" אלא לניצחון

written by מאיר בן שבת | 10.11.2023

בסיומו של השבוע השני להתקפה הקרקעית בעזה, פעולת צה"ל ממשיכה להשיג את יעדיה הצבאיים. בחסות המצור הכללי על הרצועה והכתר על העיר עזה, ובחיפוי של ארטילריה ואש מהאוויר, צה"ל מעמיק את פעילותו בשטחים שתפס, משלים את טיהורם של אתרים ששימשו את האויב ללחימה, לייצור ולאחסון אמל"ח או לפעילות תשתיתית אחרת, ומגביר את הלחץ על מרחבים נוספים בתוככי העיר.

בד בבד ממשיך חיל האוויר לבצע תקיפות ממוקדות על יעדים, בהתאם למודיעין שזורם כל הזמן, מאמ"ן ומהשב"כ. מיקוד המאמץ בצפון הרצועה לא מוציא את האזורים האחרים מכלל הלחימה וגם בהם תוקף צה"ל מהיבשה, מהאוויר ומהים. האתגר המרכזי כעת לכוחות היבשה הוא ההתמודדות עם הלחימה הנכלולית של חמאס, מתוככי רשת המנהרות, ממתקנים הומניטריים ותוך שימוש באזרחים כמגינים.

אם בשלביה הראשונים של ההתקפה הקרקעית הדגש הושם על רוחב הפעולה, בשלב הנוכחי הדגש הוא על העומק. מבחינת חמאס הפגיעה בנכסיו ובמנהיגיו אמנם כואבת אך נסבלת ועדיין לא מסכנת את כשירותו.

המלחמה בעזה והמסר לחיזבאללה

ככל שאפשר להתרשם מבעד למעטה העמימות שצה"ל נוקט (ובצדק), הלחימה מנוהלת היטב. התנהלות הכוחות משדרת מקצועיות. שיתוף הפעולה בין הזרועות ובין הגופים הוא רחב, הדוק ומדויק. תוך כדי הלחימה מתקיים גם תהליך של למידה, העברה מהירה של ידע ולקחים ראשוניים בין הכוחות ובאזורים השונים. כל אלה מהווים מכפיל כוח ומגבירים את האפקטיביות בהתקפה ובהגנה.

מעבר לזאת, נודעת להם חשיבות עליונה מול אויביה האחרים של ישראל, העוקבים ובוחנים את התנהלותה, כבסיס להחלטותיהם בהווה או בעתיד. אם חלפה בראשי חיזבאללה המחשבה להמתין עד שצה"ל יותש בעזה ואז ליזום מהלך צבאי נגד ישראל, כעת יהיה עליהם להניח שבמצב כזה הם יפגשו מולם צבא דרוך, מאומן ומתורגל היטב לאין-ערוך יותר ממה שהיה לפני מלחמת עזה. לחימת צה"ל מקרינה עוצמה.

כמו מול דאעש, נדרש זמן לריסוק חמאס

הדרך להשגת מטרות המלחמה עדיין ארוכה. היעדים שהדרג המדיני הציב מכוונים לפגיעה

אנושה ביכולות השלטוניות והצבאיות של האויב, לא לגביית מחיר או להרתעה בלבד. הציפייה היא לניצחון, לא ל"תמונת ניצחון".

השגת היעדים הללו מחייבת זמן. מדובר בתהליך שמחייב פעילות שיטתית, רחבה וממושכת, לא במהלך קצוב ומתוחם. לויד אוסטין, מזכיר ההגנה האמריקני, שעמד לצד ישראל מן הרגע הראשון שלאחר התקפת חמאס, הזכיר בביקורו בתל אביב כי הוא היה זה שתכנן את המלחמה האמריקנית נגד דאעש. "אני מכיר היטב את דאעש, יש לכם את הגב שלנו", אמר.

אין כמוהו לדעת כמה זמן נדרש כדי להביא לריסוקו. ההשוואה בין חמאס לדאעש, שמשמשת בדרך כלל כדי להדגים את קווי הדמיון ביניהם בהתנהגותם המפלצתית, נכונה גם באשר למאפייני ההתמודדות עימם, למורכבות ולזמן.

הכאוס שייווצר בעזה ² בלתי נמנע

לאן פנינו מועדות? במבט-על אפשר לשרטט שלושה שלבים במציאות שתפתח ברצועת עזה. הם נכונים לכל זירה שבה מתקיים תהליך כוחני להחלפת שלטון שנטוע חזק במערכות החיים.

השלב הראשון, שאנו נמצאים בעיצומו, יתאפיין במלחמה למיטוט שלטון חמאס ולהשמדת יכולותיו. הלחימה תתקיים בעצימות משתנה, בכל רחבי הרצועה, לאורך תקופה לא קצרה. סופו של השלב הזה לא יהיה חד וברור, וכנראה גם לא יתרחש סימולטנית בכל אזורי הרצועה. הוא יחפוף לראשיתו של השלב השני, שיתאפיין בהיעדר משילות. הכאוס שייווצר כתוצאה מכך יגרור מאבקי כוח פנימיים בתוך הרצועה ובמסגרתו יועלו גם יוזמות מקומיות לניהול העניינים האזרחיים. בלי ספק, הכאוס יזמין לחצים על ישראל בסוגיה ההומניטרית וביחס להכנסתה של הרשות הפלשתינית לתמונה. הכאוס הזמני הוא כנראה שלב בלתי נמנע במאבק כוחני לניתוק אמיתי (ולא למראית עין בלבד) של חמאס ממוסרות השלטון.

השלב השלישי יבשר על המציאות החדשה שלאחר עידן חמאס. קשה לשרטט את התרחיש. הוא יושפע ממספר רב של משתנים וזיקות גומלין. העקרונות שצריכים להוות מצפן למדיניותה של ישראל בכל השלבים הם ברורים: לשמר חופש פעולה ביטחוניי ישראל ללא כל סייג, לא לאפשר שלטון חמאס, למנוע התהוותו של איום צבאי ולהסיר מעל ישראל אחריות לנושאים האזרחיים.

פורסם בישראל היום בתאריך 10.11.2023